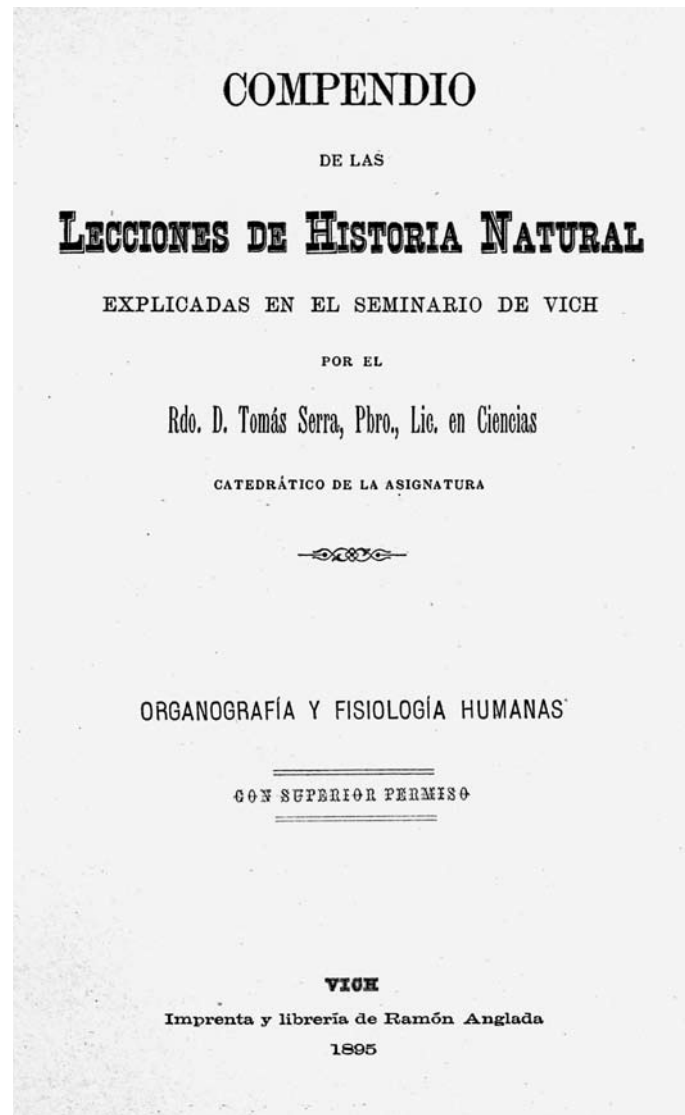

SERRA i GÜELL, Tomàs

Clergue i naturalista. Va néixer a Vic el 1855. El 1871 va obtenir a Figueres el grau de batxillerat. Ordenat sacerdot el 1879, va ostentar al llarg de la seva vida diversos càrrecs de responsabilitat en la institució eclesial, arribant a ser xantre i canonge de la catedral de Vic. Va estudiar ciències naturals a la Universitat de Barcelona per obtenir l'habilitació com a professor d'aquesta assignatura. El 1883 va ocupar la Càtedra d'Història Natural del Seminari de Vic, vacant des de la mort de Josep Giró,* on va romandre fins al 1918. En el mateix Seminari, institució de la qual va arribar a ser vicerector, va impartir també classes de metafísica, teologia moral i institucions teològiques. El 1893 va obtenir el batxillerat i la llicenciatura en teologia al Seminari de València. Va morir a Vic el 1927. A banda d'exercir com a professor d'història natural, la figura de Tomàs Serra com a home de ciència ens interessa perquè va ser l'autor de dues obres d'història natural que van tenir una gran difusió com a llibres de text. La primera d'aquestes obres va ser *Nociones de zoología, anatomía, botánica y fitografía expuestas en cuadros sinópticos*. Es tracta, com el seu nom indica, d'un recull de quadres sinòptics en els quals d'una forma ordenada i sintètica s'exposaven els continguts de les lliçons que s'explicaven a l'aula. Segons Serra, aquestes *Nociones* havien d'ajudar els alumnes, que per primera vegada cursaven la història natural, a vèncer les dificultats que representava retenir les característiques que distingien els grups zoològics i vegetals. Per aconseguir-ho, a banda de la disposició ordenada i esquemàtica dels continguts, cada terme específic

s'acompanyava de la seva etimologia, i els noms científics de cada espècie citada tenien el seu corresponent en castellà. La segona obra a la qual ens volem referir és el *Compendio de las lecciones de Historia Natural explicadas en el Seminario de Vich*. Es tractava d'un manual de biologia humana amb uns plantejaments ambiciosos. Es pretenia dotar l'alumne d'un coneixement ampli dels aspectes físics de l'home. A través de cinquanta lliçons es descrivien l'anatomia i la fisiologia abordant amb detall l'estudi de cadascun dels sistemes, aparells i òrgans que constitueixen els éssers humans. Sense entrar en el debat evolucionista, tan viu en aquella època, el text dedicava dues lliçons a parlar de l'origen de l'home. I ho feia per rebatre les teories poligenistes que consideraven que l'origen dels éssers humans no era únic, sinó que s'havia produït de forma independent en diversos punts del planeta. Serra, que no estava d'acord amb aquesta teoria, la rebutjava amb arguments documentats, titllant-la d'acientífica i acusant els seus partidaris d'obeir interessos mesquins com ara la supremacia de la raça blanca o l'esclavisme. Tomàs Serra, que explicava amb una florida eloqüència les estructures i funcions del cos humà, interpretava la biologia humana com a resultat de la interacció entre l'esperit i la matèria. Atorgava a l'ànima humana la preponderància sobre la matèria i els seus mecanismes i la feia responsable absoluta de tot el que s'esdevenia en la complexa estructura humana. El cos era indissociable de l'ànima i aquesta darrera era la que el regia, la matèria viva sense el concurs de l'ànima esdevenia inerta i es descomponia.

Bibliografia

Nociones de zoología, anatomía, botánica y fitografía expuestas en cuadros sinópticos. Vic: Impremta de Ramón Anglada, 1889.

Compendio de las lecciones de Historia Natural explicadas en el Seminario de Vich. Vic: Imprenta y Literaria de Ramón Anglada, 1895.

Synopsis Sacramentorum Novae Legis. Vic: Impremta Anglada, (s.d.).

Fonts: 31, 35, 220 i 243.